



HAMINAKOTKA SATAMA OY

Nestesataman toimintaohje



Satamajärjestys, lait, asetukset ja säännökset määräävät toiminnasta HaminaKotkan satama-alueilla. Tämä menettelyohje koskee irtolastina kuljetettavia ja käsiteltäviä vaarallisia aineita HaminaKotkan nestesatamissa ja soveltuvin osin kaasusatamassa.

Sataman toimintaperiaate

Satamajärjestyksen ja nestesataman toimintaohjeen lisäksi on kaikissa toiminnoissa noudatettava yleistä toimintaohjetta, urakoitsijaohjetta sekä muita mahdollisia erikseen annettavia ohjeita. Lisäksi erillisenä on hätätilanteen ensiapu- ja toimintaohje.

Kaikki ohjeet ovat luettavissa [haminakotka.com](https://www.haminakotka.com). Osoitteesta löytyvät myös satamanosien kartat.

Sisällysluettelo

Vaaralliset aineet	3
Vastuut	4
Nestelaiturin suojavyöhykkeet	4
Tupakointi, avotulen teko ja kipinöintiä aiheuttavat laitteet	4
Työ- ja tulityölupa	4
Sähkö- ja viestintälaitteet	4
Ilmoitukset satamalle ja pelastusviranomaiselle	5
Aluksen saapuminen nestesatamaan, laiturissa olo	5
Aluksen turvallisuusvahti	6
Lastinkäsittely	6
Tarkastukset	7
Kartta Mussalo nestesatama	8
Kartta Mussalo Pier Jämskä	9
Kartta Hamina Pier Ö1	10
Kartta Hamina Pier Ö2	11
Kartta Hamina Pier Ö3	12
Kartta Hamina Pier Ö3 LNG	13
Yhteystiedot	14

Vaaralliset aineet

Vaarallisella aineella tarkoitetaan ainetta, joka räjähdys-, palo-, tartunta- tai säteilyvaarallisuutensa, myrkyllisyytensä, syövyttävyytensä taikka muun sellaisen ominaisuutensa vuoksi saattaa aiheuttaa vahinkoa ihmisille, ympäristölle tai omaisuudelle; mitä tässä laissa säädetään vaarallisesta aineesta, sovelletaan myös vaarallisiin seoksiin, esineisiin, tavaroihin, tyhjiin pakkauksiin, muuntogeenisiin organismeihin ja mikro-organismeihin (laki 719/1994).

Vaarallisten aineiden kuljetusta ja käsittelyä säännellään kansallisten ja kansainvälisten lakien ja säännösten mukaan.

Liikenne- ja viestintäministeriö vastaa vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvän kansallisen lainsäädännön valmistelusta sekä toiminnan yleisestä ohjauksesta ja kehittämisestä. Vaarallisten aineiden kuljetuksia koskevien teknisten määräysten antaminen on Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin vastuulla.

Muita vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyviä toimivaltaisia viranomaisia ovat muun muassa Poliisi, Pelastuslaitos, Rajavartiolaitos, Säteilyturvakeskus, Tulli sekä Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes.

Kaikessa toiminnassa tulee noudattaa kansallisia lakeja ja asetuksia.

Suomen Standardisoimisliitto SFS ry on myös laatinut standardeja vaarallisten aineiden kuljetuksesta ja käsittelystä. Standardi SFS 3355 Palavien nesteiden käsittely satama-alueella määrittelee vaatimukset lastaus- ja purkautuslaitteistolle, maadoitusvälineille, valaistukselle laituri-alueilla, lastinkäsittelyn aikana käytetyille viestintälaitteille, sammutuskalustolle sekä varoituskilville.

Kansainvälisiä noudatettavia sopimuksia:

- Kappaletavaran osalta Solas-sopimuksen osaa Vaarallisten aineiden merikuljetuksia koskeva kansainvälinen IMDG-koodi (The International Maritime Dangerous Goods Code)
- IBC-koodin (International Code for the Construction and Equipment of Ships Carrying Dangerous Chemicals in Bulk) ja vanhoihin aluksiin sovellettavan vastaavan BCH-koodin alaisia irtolastina kuljetettavia kemikaaleja ja öljytuotteita
- Säädökset nestemäisistä polttoaineista, säädökset aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä Marpol 73/78
- Soveltuvien osin kulloinkin voimassa olevaa International Safety Guide for Oil Tankers and Terminals - ohjeistusta (ISGOTT)

Kansallinen lainsäädäntö:

- Laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta 719/1994
- Vaarallisten aineiden kuljetuksissa maanteillä noudatetaan kotimaan liikenteessä VAK-lainsäädäntöä ja kansainvälisessä liikenteessä ADR-lainsäädäntöä.
- Vaarallisten aineiden kuljetuksissa rautateillä kotimaan rautatieliikenteessä noudatetaan lakia 719/1994 muutoksineen, valtioneuvoston asetuksia sekä Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien määräystä vaarallisten aineiden kuljetuksesta.
- Suomen ja Venäjän välisessä sekä Venäjän kautta IVY-maihin ja niistä Suomeen suoritettavissa vaarallisten aineiden rautatiekuljetuksissa noudatetaan sopimusta Suomen tasavallan hallituksen ja Venäjän federaation hallituksen välillä vaarallisten aineiden kuljetuksista Suomen ja Venäjän välisessä suorassa kansainvälisessä rautatieliikenteessä.

Muun kansainvälisen rautatieliikenteen osalta noudatetaan vaarallisten aineiden kuljetuksissa kansainvälisiä sopimuksia sellaisina kuin ne ovat Suomea sitovina voimassa.

Vastuut

HaminaKotka Satama Oy ja terminaalioperaattorit vastaavat kukin omistamistaan laitteistoista laituri- ja niihin kiinteästi liittyvillä alueilla.

Sataman palontorjuntalaitteistojen (häätäpainikkeet, tykit, vaahtokeskus, pumppaamo, palolinjat, sammuttimet, imeytysaineet) kunnossapidosta vastaa HaminaKotka Satama Oy. Pelastus- ja palontorjuntalaitteistojen sijainti on merkitty tämän toimintaohjeen lopussa oleviin karttoihin:

- Mussalo, sivu 8
- Jänskä, sivu 9
- Hamina Pier Ö1, sivu 10
- Hamina Pier Ö2, sivu 11
- Hamina Pier Ö3, sivu 12

Nestelaiturin suojavyöhykkeet

Nestelaituriin kiinnitettyä säiliöalusta ympäröi aina suojavyöhyke, joka ulottuu aluksesta vähintään 30 metrin etäisyydelle SFS 3355 standardin mukaisesti. Tällä suojavyöhykkeellä ei aluksen lastauksen/purkauksen tai siihen verrattavissa olevien toimintojen aikana sallita muuta toimintaa eikä moottoriajoneuvo- tai vesiliikennettä.

Lastaukseen/purkaukseen verrattavia toimintoja ovat myös aluksen bunkraus- ja tankkien puhdistustoimenpiteet, kaasuvapaaksi tekeminen sekä laitureilla tapahtuvat muut maapuolen operoinnit, kuten linjojen puhdistukset.

Jos suojavyöhykkeellä havaitaan muuta kuin alusoperointiin kuuluvaa toimintaa, tulee siitä ilmoittaa välittömästi **ISPS-turvayhteyspisteeseen, puh. 020 790 8850** tai **VHF-kanavalla 11** sekä keskeyttää lastaus/purkaus toimenpiteet.

Tupakointi, avotulen teko ja kipinäointi aiheuttavat laitteet

Tupakointi ja avotulen teko on kielletty nestesatamien alueilla, paitsi sitä varten erikseen merkityissä tiloissa. ATEX-tiloissa toimittaessa kaikkien työkalujen ja laitteiden tulee olla ATEX-tilaluokan mukaisia.

Työ- ja tulityölupa

Sataman yleisillä alueilla, laiturialueilla ja ATEX-tiloissa suoritettaviin töihin työ-, tulityö- ja ATEX-luvat anotaan vuoro-esimieheltä, Haminassa myös satamaesimieheltä tai vastaavalta työnjohtajalta. Lomake ja yhteystiedot löytyvät **haminakotka.com**. Yritysten alueilla työ-, tulityö- ja ATEX-luvat anotaan kyseessä olevalta yritykseltä.

Tilapäisellä tulityöpaikalla työskenneltäessä tulityöntekijällä tulee olla voimassa oleva Suomessa hyväksyttävä tulityökortti. Lisätietoja tulityökortista löytyy Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön sivuilta **spek.fi**.

Sähkö- ja viestintälaitteet

Kaikkien sähkö- ja viestintälaitteiden tulee olla ATEX-merkinnällä hyväksyttyjä, ATEX-laitedirektiivin sekä SFS 3355 standardin mukaisia. (ATEX laite- ja olosuhdedirektiivi, Euroopan parlamentin ja -neuvoston direktiivi 94/9EY)

Lisätietoja räjähdysvaarallisten tilojen turvallisuudesta ja laiteturvallisuudesta Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES **tukes.fi**.



Ilmoitukset satamalle ja pelastusviranomaiselle

Terminaalioperaattorin tulee toimittaa kaikista käsiteltävistä vaarallisista aineista käyttöturvallisuustiedote satamanpitäjälle sekä pelastuslaitokselle ennen tavarantoimitusta.

Ennakoilmoitus vaaralliseksi luokitelluista saapuvasta tavarasta tulee toimittaa satamanpitäjälle vähintään 24 tuntia ennen tavarantoimitusta satama-alueelle. Ilmoitus aluskäynneistä ja vaarallisista lasteista tulee tehdä Portnet-järjestelmään **portnet.fi**.

Terminaalioperaattorin tulee ilmoittaa satamanpitäjälle sekä pelastuslaitokselle varastossa olevat tuotteet. Ilmoituksessa on mainittava seuraavat tiedot:

- tuotteen kemiallinen / tekninen nimi ja määrä
- UN-numero
- varastosäiliön numero

Ilmoitus on tehtävä ko. tuotemäärien oleellisesti muuttuessa, kuitenkin vähintään vuosittain.

Terminaalioperaattorin tulee ilmoittaa laiturien kautta tehtävistä linjasiirroista satamalle.

Satamanpitäjälle ilmoitus tehdään sähköpostitse: **safety@haminakotka.fi**.

Pelastuslaitokselle ilmoitus tehdään sähköpostitse: **kotkaP3@kympe.fi** ja **kymenlaakso.pelastuslaitos@kympe.fi**

Aluksen saapuminen nestesatamaan, laiturissa olo

Alukset eivät saa kiinnittyä laituriin, lähteä laiturista eivätkä liikkua satama-alueella ilman satamanpitäjän lupaa. Aluksen saapuminen, kiinnitys ja satamassa oloajan varotoimet on määritelty satamajärjestyksessä.

Turvallisen liikkumisen varmistamiseksi alus on velvollinen käyttämään hinaaja-apua siinä laajuudessa kuin aluksen päällikkö katsoo sen tarpeelliseksi. Vaarallista lastia kuljettavan aluksen luokkuja tai venttiilejä ei saa avata hinaaja-avustuksen aikana.

Satamanpitäjä voi turvallisuussyistä määrätä aluksen käyttämään hinaajaa/hinaajia.

Alus on kiinnitettävä satamanpitäjän osoittamaan paikkaan. Toisen aluksen ulkosivulle alus voi kiinnittyä ainoastaan satamanpitäjän suostumuksella. Lastin siirtoa aluksesta toiseen alukseen ei saa suorittaa (kylki kyljessä - side by side). Bunkrauksesta kylkikiinnityksessä tulee sopia satamanpitäjän kanssa erikseen.

Alus, joka ei lastaa eikä pura, ei saa olla laiturissa ilman satamanpitäjän suostumusta.

Alus, jolla on lastinaan syttyvää nestettä, saa käyttää kiinnitykseen ainoastaan köysiä tai köysistropulla varustettuja vaijereita.

Aluksen pääkoneen on oltava koko ajan toimintavalmiina. Mikäli aluksen pääkone ei ole käyttövalmiina (esim. koneen korjaus) laiturissa ollessa, tulee alukselta edellyttää "standby"-hinaajan käyttöä, ellei alus ole varustettu korvaavalla järjestelmällä.

Vaarallista lastia kuljettavilla aluksilla täytyy satamassa ollessaan olla mastossa tai muussa hyvin näkyvässä paikassa päivällä kansainvälinen merkinantolippu B ja yöllä ympäri näköpiiriin näkyvä punainen valo.

Aluksen turvallisuusvahti

Aluksen päällikkö ja päällystö ovat velvollisia perehtymään laiturialueen turvallisuusjärjestelyihin. Pelastus- ja palosammutuskaluston, hätäilmoituspainikkeiden sijainti laiturialueilla on merkittynä tämän toimintaohjeen lopussa olevilla kartoilla:

- Mussalo, sivu 8
- Jämskä, sivu 9
- Hamina Pier Ö1, sivu 10
- Hamina Pier Ö2, sivu 11
- Hamina Pier Ö3, sivu 12

Aluksella tulee olla myös miehistöön kuuluva turvallisuusvahti, jonka tehtäviin kuuluu valvoa aluksen kiinnitysköysiä ja maihinnoususiltaa, huolehtia ettei aluksella tapahdu vaarallisen aineen vuotoja, sekä ilmoittaa kaikista mahdollisista vaaratilanteista. Turvallisuusvahdin tulee olla myös tietoinen sataman toimintaohjeista ja laiturialueen turva-, pelastus- ja sammutuskaluston käytöstä.

Lastinkäsittely

Aluksen lastauksen tai purkauksen tulee tapahtua operaattorin ja aluksen päällikön yhteistyönä.

Operaattori vastaa kaikesta maapuolen lastaukseen tai purkaukseen liittyvistä toiminnoista ja henkilökunnasta. Operaattorilla tulee olla toiminnastaan kirjallinen ohje.

Aluksen ja operaattorin välillä on myös oltava luotettava kommunikointiyhteys puhelimitse, kannettavan VHF:n/UHF:n tai radiopuhelimen avulla. Ensisijaisen kommunikointijärjestelmän lisäksi tulee olla sovittu varajärjestelmästä. Ennen lastauksen tai purkauksen aloittamista operaattorin ja aluksen päällikön on käytävä lävitse lastaussuunnitelma ja turvallisuustarkastuslista (Ship/Shore Safety Check List), joka on toimitettava satamanpitäjälle sähköpostitse: **safety@haminakotka.fi**

Aluksen on varmistettava, että kaikki ovet, ikkunat, portit ja vastaavat aukot, jotka vievät aluksen päälastikannelta miehistön tiloihin ovat suljettuina lastinkäsittelyn ja siihen rinnastettavien toimintojen aikana. Kaikki aluksen kannelta mereen vievät sadevesi- ja muut vastaavat aukot on suljettava ennen lastinkäsittelyn aloittamista.

Ennen lastauksen tai purkauksen aloittamista operaattorin on huolehdittava, että laituri- sadevesikaivot ovat tyhjät ja sulkuventtiilit suljetut. Sulkuventtiilit pidetään kiinni koko aluksen laiturissa olo ajan ja lastaukseen tai purkaukseen verrattavien operointien ajan.

Lastauksen tai purkauksen alussa pumppauspaine lisätään varovasti ennalta sovittuun, täyteen työpaineeseen. Samalla tarkastetaan liitosten tiiveys aluksen ja maissa olevien linjojen välillä. Turvallisuustarkastuslistassa annettuja paineita ei saa ylittää. Tankkien täyttyessä on noudatettava suurta varovaisuutta. Lastauksen tai purkauksen keskeytyessä aluksen sekä maapuolen letku- ja putkistoveniilit tulee sulkea. Ukonilman aikana aluksen lastaus, purkaus tai siihen rinnastettava toiminta tulee keskeyttää. Keskeytyksestä päättää aluksen päällikkö, operaattori tai satamanpitäjä.

Putkistovahti

Lastauksen tai purkauksen aikana on operaattorin toimesta oltava maapuolella putkistovahti.

Näytteenotto

Näytteenoton tulee tapahtua International Safety Guide for Oil Tankers&Terminals (ISGOTT) voimassa olevan painoksen mukaan. Näytteenotossa on myös huomioitava ATEX-laite- ja olosuhdedirektiivi (94/9/EY).

Lastitankinpuhdistustoimenpiteet

Aluksen lastitankkien pesu on pääsääntöisesti kielletty aluksen ollessa laiturissa. Marpol-yleissopimuksen II-liitteessä mainituista pesuista ja toimenpiteistä tulee saada satamanpitäjän suostumus.

Yhteydenotot: vuoro esimies puh. 020 790 8840.

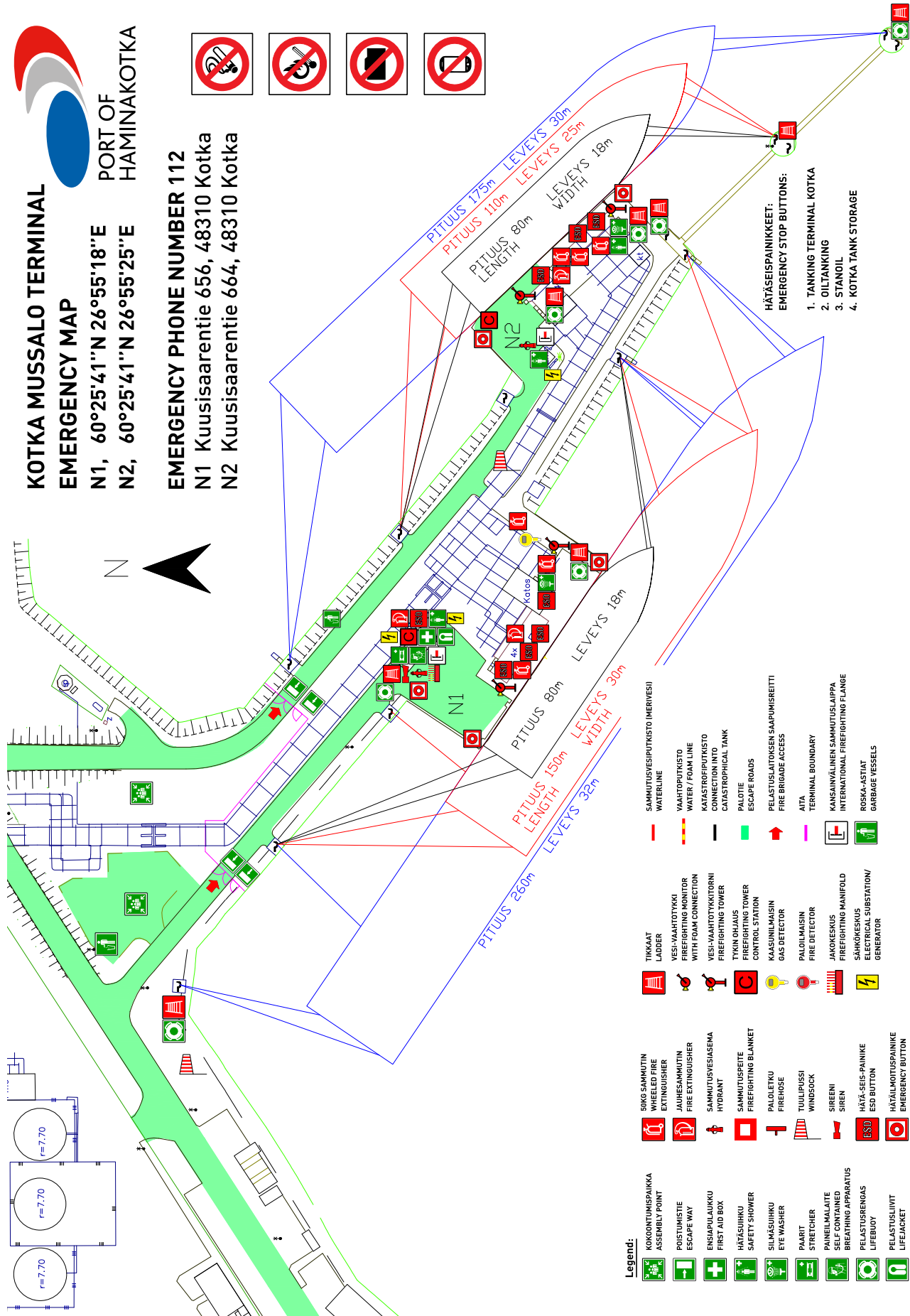
Toimenpiteet ympäristövaikutusten minimoimiseksi

Lastaus- ja purkaustoimenpiteet sekä niihin verrattavat muut toimenpiteet tulee suorittaa niin, että päästöjä ei aiheudu mereen, ilmaan tai maalle.

Tarkastukset

Aluksen päällikön on noudatettava satamajärjestystä, sataman toiminta- ja turvaohjeita sekä satamanpitäjän antamia erillisiä määräyksiä. Satamanpitäjällä on oikeus tarkastaa alus satamajärjestyksen ja määräysten osalta ja aluksen päällikön on siinä tarvittaessa avustettava.





1. WIBAX TANK

[illegible]

EMERGENCY PHONE NUMBER 112
JÄNSKÄ JN1 Jänskantie 3b 48310 KOTKA

TERMINAL EMERGENCY MAP PIER Ö1

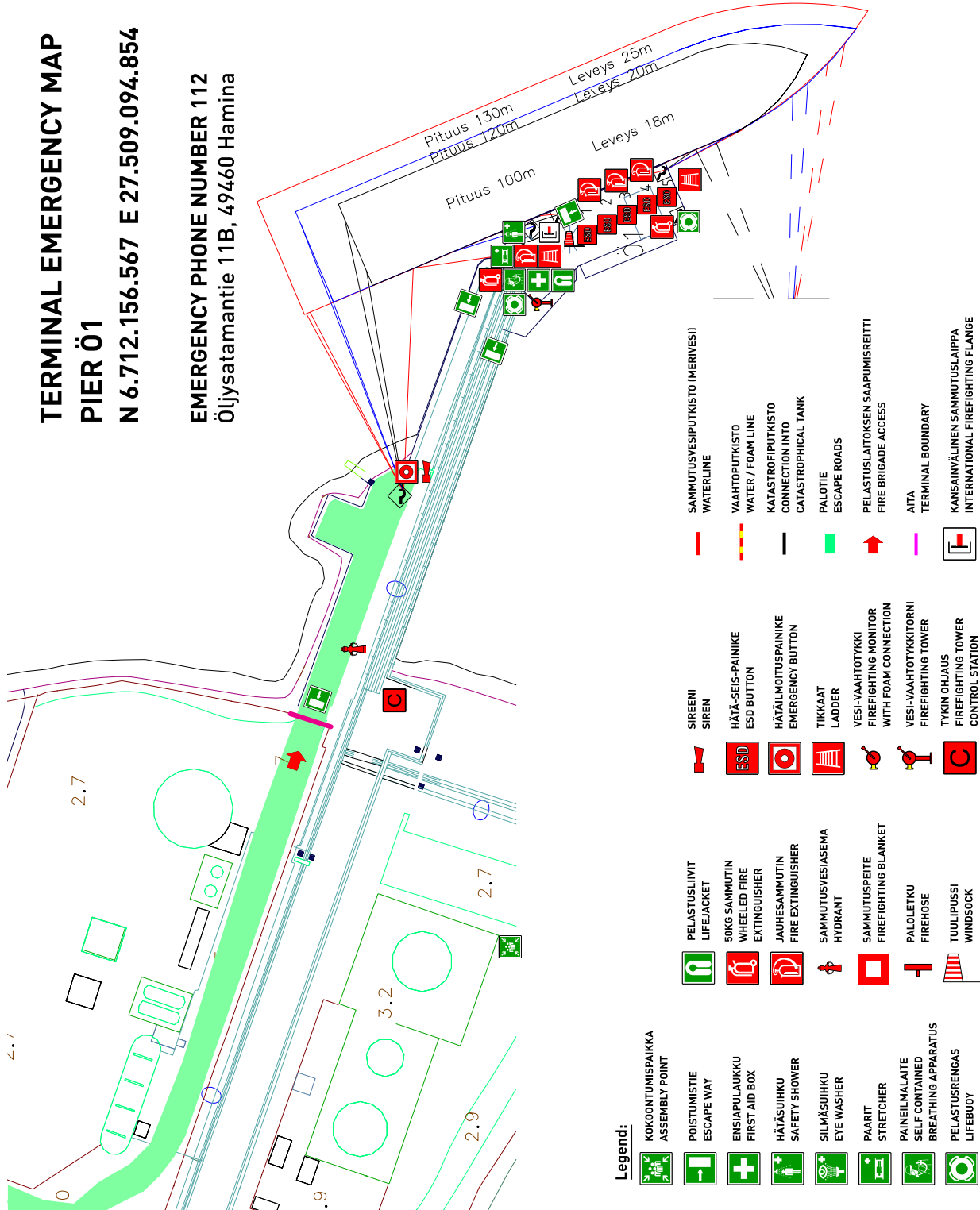
N 6.712.156.567 E 27.509.094.854

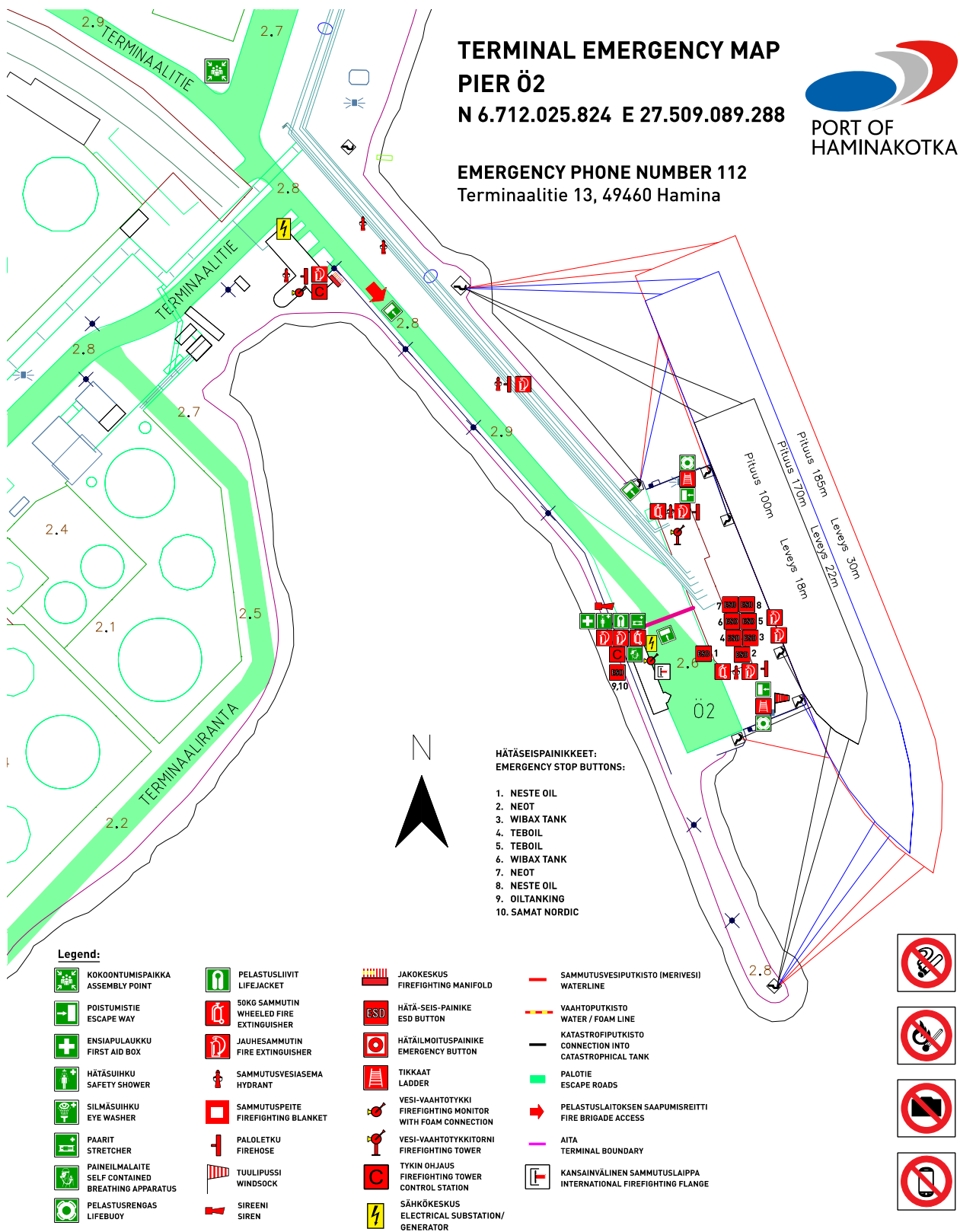
EMERGENCY PHONE NUMBER 112
Öljysatamantie 11B, 49460 Hamina



HÄTÄSEISPAINIKKEET:
EMERGENCY STOP BUTTONS:

1. WIBAX TANK
2. TEBOIL
3. LUKOIL
4. OILTANKING
5. NEOT/ST1





TERMINAL EMERGENCY MAP

PIER 03

N 6.711.710.746 E 27.508.760.036

EMERGENCY PHONE NUMBER 112

Terminaaliranta 3, 49460 Hamina

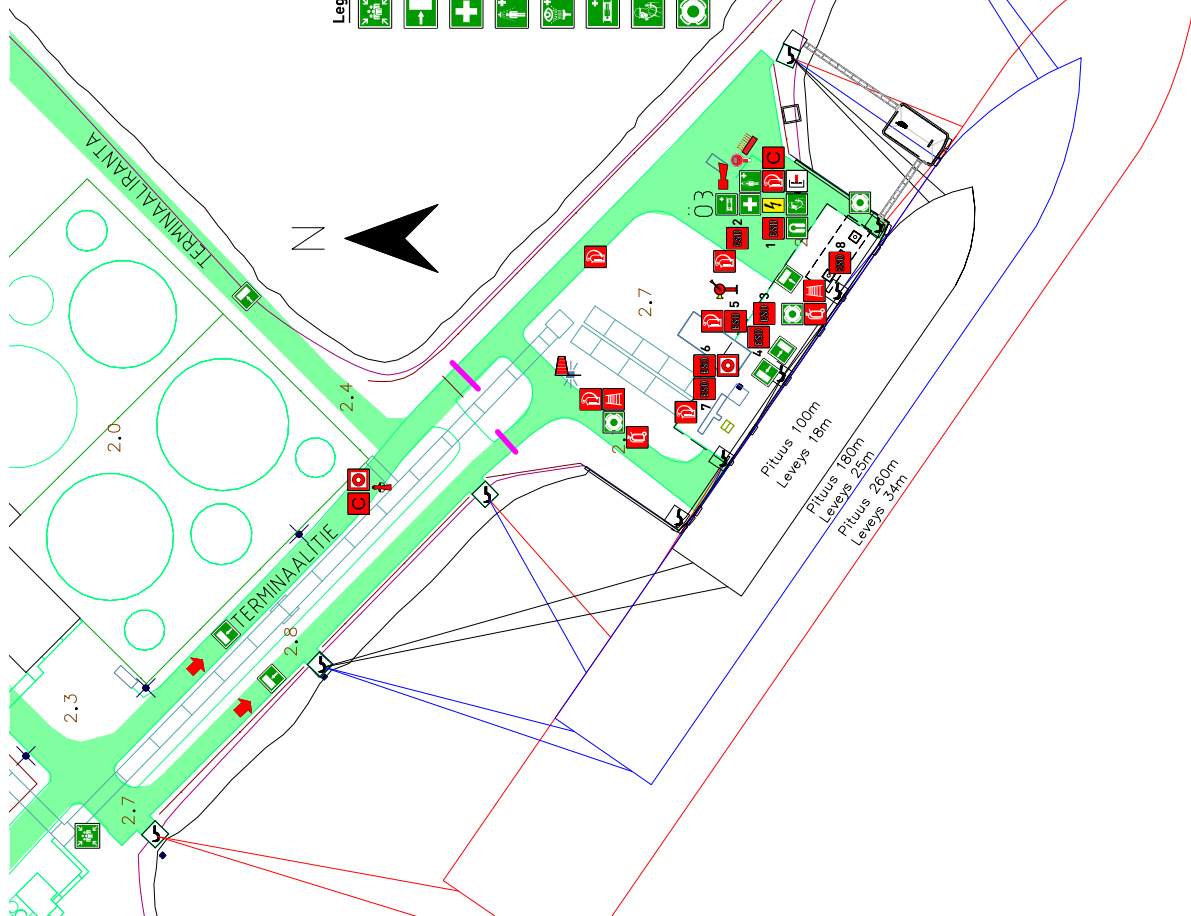
Legend:

	KOKOONTUMISPAIKKA ASSEMBLY POINT		JAKOKESKUS FIREFIGHTING MANIFOLD		SAMMUTUSVESIPUTKISTO (MERIVESI) WATERLINE
	POISTUMISTIE ESCAPE WAY		HÄTÄ-SEIS-PAINIKE ESD BUTTON		VAAHTOPUTKISTO WATER / FOAM LINE
	ENSIPILAUKKU FIRST AID BOX		JÄUHESAMMUTIN FIRE EXTINGUISHER		KATASTROFIPUTKISTO CONNECTION INTO
	HÄTÄSUIKKU SAFETY SHOWER		SAMMUTUSVESIASEMA HYDRANT		KATASTROFICAL TANK
	SILMÄSUIKKU EYE WASHER		SAMMUTUSPEITE FIREFIGHTING BLANKET		PALOTIE ESCAPE ROADS
	PAARIT STRETCHER		PALOLETKU FIREHOSE		PELASTUSLAITOKSEN SAAPUMISREITTI FIRE BRIGADE ACCESS
	PAINELMALAITE SELF CONTAINED BREATHING APPARATUS		TUULIPUSSI WINDSOCK		AITA TERMINAL BOUNDARY
	PELASTUSRENGAS LIFEBUOY		SIREENI SIREN		KANSAINVALINEN SAMMUTUSLAAPPA INTERNATIONAL FIREFIGHTING FLANGE
			PALOLMÄSIN FIRE DETECTOR		SÄHKÖKESKUS ELECTRICAL SUBSTATION/ GENERATOR



HÄTÄSEISPAINKKEET: EMERGENCY STOP BUTTONS:

1. NESTE OIL
2. NEOT/ST1
3. NEOT/ST1
4. STR TECOIL
5. WIBAX TANK
6. NEOT/ST1
7. NESTE OIL
8. LNG



TERMINAL EMERGENCY MAP PIER Ö3 LNG VESSELS N 6.711.710.746 E 27.508.760.036

EMERGENCY PHONE NUMBER 112
Terminaaliranta 3, 49460 Hamina



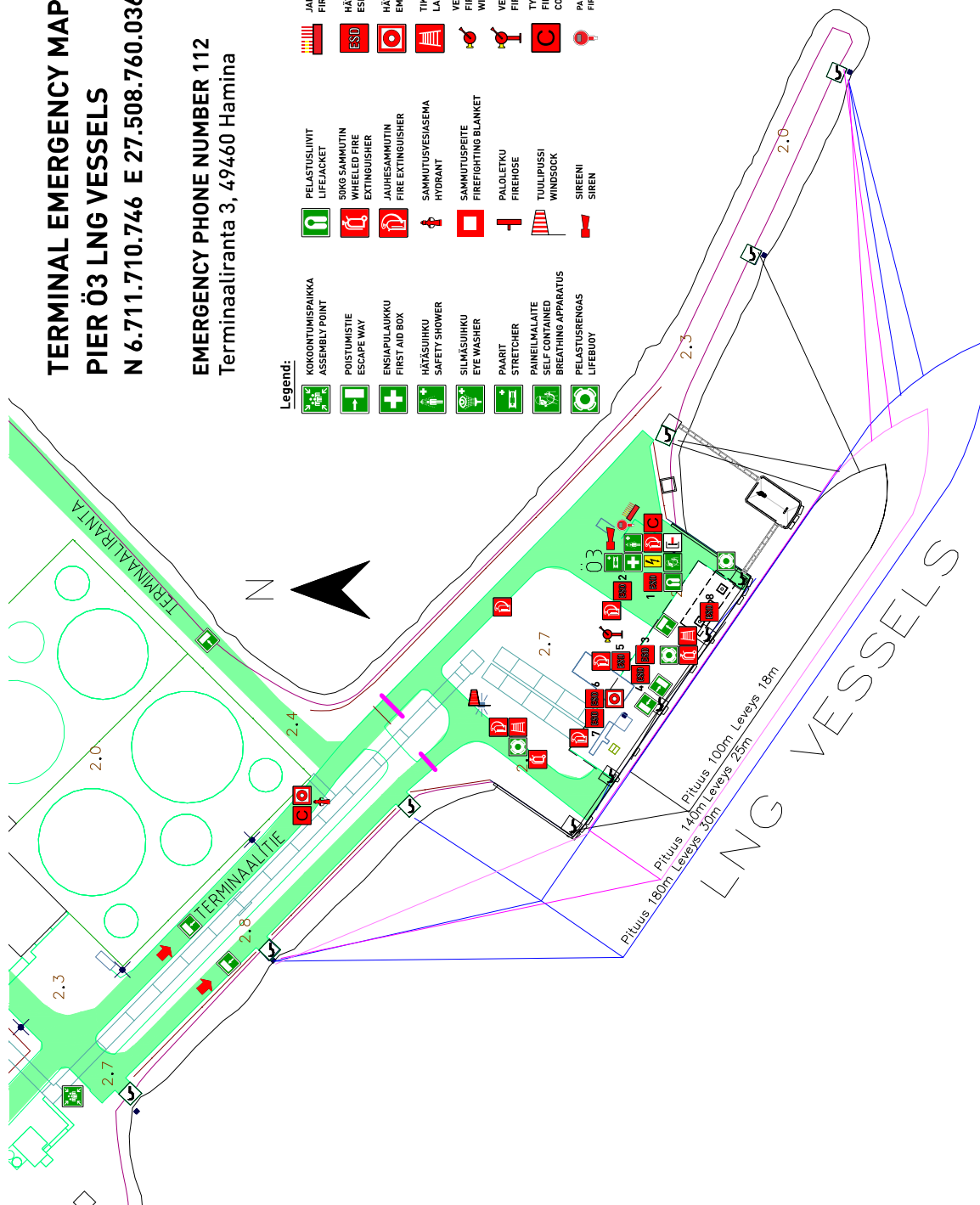
Legend:

KOKOONTUMISPAIKKA ASSEMBLY POINT	PELASTUSLIVIT LIFEJACKET	JAKOKESKUS FIREFIGHTING MANIFOLD	SAMMUTUSVESIPUTKISTO (MERVESII) WATERLINE
POISTUMISTIE ESCAPE WAY	50KG SAMMUTIN WHEELED FIRE EXTINGUISHER	HÄTÄ-SEIS-PAINIKE ESD BUTTON	VAARTOPUTKISTO WATER / FOAM LINE
ENSIAPIULAKUKU FIRST AID BOX	JAUHESAMMUTIN FIRE EXTINGUISHER	HÄTÄLMOITUSPAINIKE EMERGENCY BUTTON	KATASTROFIPUTKISTO CONNECTION TO CATASTROPHICAL TANK
HÄTÄSUHKU SAFETY SHOWER	SAMMUTUSVESIASEMA HYDRANT	TIKKAAT LADDER	PALOTIE ESCAPE ROADS
SILMÄSUHKU EYE WASHER	SAMMUTUSPETTE FIREFIGHTING BLANKET	VESI-VAARTOTYKKI FIREFIGHTING MONITOR WITH FOAM CONNECTION	PELASTUSLÄITOKSEN SAAPUMISREITTI FIRE BRIGADE ACCESS
PAARIT STRETCHER	PALOLETKU FIREHOSE	VESI-VAARTOTYKKITORNIN FIREFIGHTING TOWER	AITA TERMINAL BOUNDARY
PAINELMALAITE SELF CONTAINED BREATHING APPARATUS	TUULIRIISI WINDSOCK	TYKIN OHJAUS FIREFIGHTING TOWER CONTROL STATION	KANSAINVÄLINEN SAMMUTUSLAIPPA INTERNATIONAL FIREFIGHTING FLANGE
PELASTUSRENGAS LIFEBUOY	SIREENI SIREN	PALOLAMASIN FIRE DETECTOR	SÄHKÖKESKUS ELECTRICAL SUBSTATION/ GENERATOR



HÄTÄSEISPAIKKKEET:
EMERGENCY STOP BUTTONS:

1. NESTE OIL
2. NEOT/ST1
3. NEOT/ST1
4. STR TECOIL
5. WIBAX TANK
6. NEOT/ST1
7. NESTE OIL
8. LNG



Yhteystiedot

Päivitetty 11.4.2022

HaminaKotka Satama Oy
puh. 020 790 8800
haminakotka.com

Toimistokeskus Kuorsalo Hamina
info puh. 040 590 6562

Toimistokeskus Merituuli Mussalo
info puh. (05) 226 8056

Turvallisuuspäällikkö Timo Rosendahl,
puh. 020 790 8851
timo.rosendahl@haminakotka.fi

Liikennejohtaja Ville Kuitunen,
puh. 020 790 8831
ville.kuitunen@haminakotka.fi

Operatiivinen päällikkö
Tapani Pasanen, puh. 020 790 8832
tapani.pasanen@haminakotka.fi

Kehityspäällikkö / työsuojelupäällikkö
Suvi-Tuuli Lappalainen, puh. 020 790 8834
suvi-tuuli.lappalainen@haminakotka.fi

Satamaesimies Ari Ström, puh.020 790 8833
ari.strom@haminakotka.fi

Vastaava työnjohtaja Miikka Liikkanen,
puh. 020 790 8825
miikka.liikkanen@haminakotka.fi

Vuoroesimiehet, puh. 020 790 8840 / 24 h

Hätä- ja poikkeustilanteet

Hätäkeskus 112

Kymenlaakson pelastuslaitos, puh. (05) 23161

Porttivalvomo Hamina, puh. 040 590 6562

Porttivalvomo Kotka Mussalo, puh. (05) 260 5081

ISPS-turvayhteyspiste, puh. 020 790 8850 / 24 h



HaminaKotka Satama Oy

Merituulentie 424, 48310 Kotka • office@haminakotka.fi • haminakotka.com • puh. 020 790 8800

